12.10.2021

Ympäristövaliokunnan kuuleminen: HE 146/2021 vp

Outi Haanperä, Projektijohtaja, Ilmasto- ja luontoratkaisut

SITRA

Ilmastokriisi

Luontokato

Luonnonvarojen ylikulutus

SITRA

Hyvä uutinen:

- Suomella on hyvät mahdollisuudet saavuttaa ilmastotavoitteet tarkastelluilla ratkaisuilla
- Päästöjä on vähennettävä kaikilla sektoreilla, ja mukaan yhteistyöhön tarvitaan kaikki toimijat

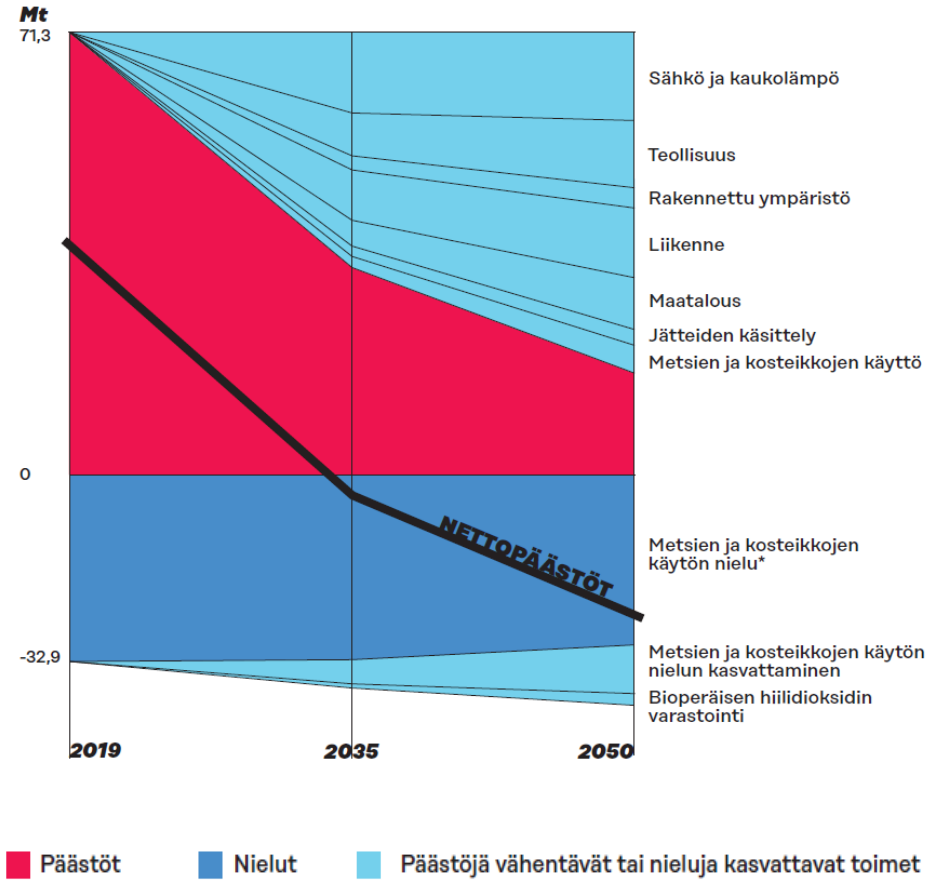

SITRA

Sitran keskeiset huomiot

1. Suomen menestyksen ja hyvinvoinnin turvaaminen edellyttää ekologisen kestävyyden ottamista tosissaan, ja **kaikki taloudelliset päätökset tulee arvioida myös ekologisen kestävyyden näkökulmasta**

2. Talousarvioesitys **jää kestävän verosiirtymän suhteen turhan varovaiseksi**, vaikka sillä on saavutettavissa hyötyjä sekä taloudelle että ympäristölle.

3. On hyvä, että energiajärjestelmän **uudistumista tuetaan esityksessä aiempaa enemmän** ja tukea ohjataan muuhun kuin polttoon perustuviin hankkeisiin.

SITRA

Sitran keskeiset huomiot

4 Liikenteen päästöjen vähentämiseksi **tarvitaan kokonaisvaltainen vero-, maksu- ja tukiuudistus.**

5 Kiertotalouden strategisen ohjelman toimeenpanolle **tulee varata riittävä rahoitus** yli hallinnonalojen ja rahoituksen vaikuttavuutta tulee seurata.

6 **Maankäyttösektorilla tulee ottaa ripeästi käyttöön ilmasto- ja luontokannustimia** ja budjettiriihen päätös turvepeltojen siirtämisestä märkä- tai kosteikkoviljelyyn tulee toteuttaa talousarvioon sisällytettävällä tuella.

Kestävän kehityksen verouudistus etenee maltillisesti – vauhtia tulee kiristää

- Verosiirtymää vauhdittamalla voidaan saavuttaa hyötyjä sekä talouden että ympäristön kannalta
- Siirtymän olisi suotavaa olla vuositasolla vähintään 1,5 miljardin euron luokkaa vuonna 2023
  - Nykyistä tahtia tulisi vielä kiristää
- Esitys sähköistämistuesta on oikeansuuntainen
  - Yksityiskohtia tulisi vielä tarkistaa
  - Sitra ehdottaa sähköistämistuen kohdistamista kehittämistoimiin yleisten kustannusten kompensoinnin sijaan

SITRA

Liikenteessä kohti vero-, maksu- ja tukiuudistusta

- Kesällä 2021 päivitetyn perusennusteen mukaan kotimaan liikenteen CO2 päästöt vähenevät nykyisin toimin noin 40 prosenttia vuoden 2005 tasosta (tavoite 50 %) vuoteen 2030 mennessä
- Sitra kannustaa toimeenpanemaan liikenteen verotuksen työryhmän suositukset
  - verotuksen painopisteen siirtämisestä ajoneuvoverotuksesta päästöverotukseen,
  - verotuksen indeksitarkistuksista ja
  - dieselin verotuen sekä käyttövoimaveron alentamisesta täysimääräisesti, mutta vaiheittain.
- On hyvä, että talousarvioesityksessä mukana fossiilittoman liikenteen tiekartan ehdotuksia
- Tarvitaan kuitenkin kokonaisvaltaisempaa uudistusta tavoitteiden saavuttamiseksi sekä kustannustehokkuuden edistämiseksi.

SITRA

Maankäyttösektorin ilmasto- ja luontotoimiin tarvitaan lisää vauhtia

- Maankäyttösektorilla on mahdollisuus toteuttaa vaikuttavia ja kustannustehokkaita päästövähennyksiä erityisesti turvemailla
- Budjettiriihen päätös merkittävän turvepeltoalan siirtämisestä märkä- tai kosteikkoviljelyyn tulisi toimeenpanna talousarvioon sisällytettävällä tuella
- Heikkotuottoisten turvepeltojen jättämistä maatalouskäytön ulkopuolelle tulisi tukea
  - TAE esitys maatalouskäytön ulkopuolisten peltolohkojen ja entisten turvetuotantoalueiden metsitystueksi avaus oikeaan suuntaan
  - Kustannustehokkuus ja monimuotoisuusvaikutukset arvioitava
- Metsätalouskäyttöön ja turvetuotantoon ojitetut turvemaat aiheuttivat vuonna 2019 noin 9 miljoonan tonnin päästöt
  - Tähän TAE ei pureudu
  - Kunnostusojitusten tuesta tulisi luopua ja ottaa käyttöön uusi tuki rehevän huonotuottoisen suometsän ennallistamiseen.

SITRA

RISE TO SHINE!

Outi.haanpera@sitra.fi

sitra.fi/en
@sitrafund

SITRA